

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner és felvétel és rendelés iradjában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: **Perjéssy Lajos**.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatali illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számított. — Bélyegdíj minden beiktatásért 80 kr. — A nyitott sorban egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

XII. évfolyam.

Vasárnap 1903. évi szeptember 6-án.

36. szám.

Pártoljuk nemzeti színésztünköt!

A magyar műzsa, mely különféle kalamitások miatt már két esztendő óta maradt távol városunktól, — f. hó 10-én, a jövő csütörtökön ismét bevonul Verseczre.

E hirt bizonyára örömmel fogadja városunk hazafias közönsége, mely régen áhítozik már oly jó szini előadások után, melyek műigényeit kielégítik s melyek nem magyar ajku polgártársaink előtt is tiszteletet, elismerést és becsülést szereznek a magyar színészetnek.

A „Délvidéki Színikerület“-nek Balla Kálmán igazgatása alatt álló szintársulata, a fentebbi kívánalmaknak teljesen megfelel.

Kitünő erővel rendelkezik, repertoárjában meg vannak a sziniirodalom legújabb termékei, így csupa oly darabokat is képes előadni, melyeket még nem láttunk Verseczen.

Gazdag ruhatarrral rendelkezik, összevágó előadásokat produkál, tehát minden eszköze meg van arra nézve, hogy városunk közönségének sok élvezetes estét szerezzen.

Az előleges szinijelentés már kihordott, a körültekintő szinigazgató nem csak nagy és előkelő társulata személyzetének névsorát közli, hanem az egyes napokon előadandó darabokat is jelzi.

Lehetnek talán olyanok, kik a jelen

szinidényt nem tartják eléggé alkalmasnak, és inkább a téli hónapokban kívántak volna színházba járni. Ez azonban sok körülmény miatt, — ez idén legalább — teljesen kivihetetlen.

Városunk, — mint általánosan tudva van — addig nem rendelkezik színházi téli helyiséggel, a míg az Alexandrovits-féle nagy termet nem renoválják, vagy a mi még a mesze jövő távoli zenéje — a polgárok áldozatkészségéből fel nem épül a tervezett vígadó.

Nincs egyetlenegy oly helyiségünk, a hol télen alkalmas szinpadot lehetne felállítani, de meg a színikerület beosztásánál sem kaphatunk téli hónapot; azokat lefoglalják azok a délvidéki városok, melyek a szintársulatot sokkal nagyobb anyagi támogatásban tudják részesíteni és kipótolják azt, a mit a szinigazgató a többi szövetkezett városban a viszonyok folytán nélkülözni kénytelen.

Az előadások a városkerti szinkörben fognak megtartatni. Az időjárás szeptember hónapban a mi vidékünkön rendszeren igen kedvező szokott lenni Kellemebb a a szabadban ülni, a fődött szinkörben mint valamely kisebb, meleg teremben.

Hogy tehát ez idén ismételtén meg ne legyünk fosztva a magyar színésztől (Deák kitünő társulata sem jöhetett be) kényszerítve voltunk elfogadni azon megoldást, mely szerint Versecz városa benne maradhatott a szini kerületben, megkaphatta a szerződöttetett első rangú vidéki szintársu-

latot és a verseczi magyar társadalom nem kerül abba az egy időben oly szégyenletessé vált helyzetbe, hogy esztendőnként 3-4 ripacs társulat rohanja meg a várost és pirulni kelljen azok nyomoruságai miatt.

E tekintetben a sziniszövetkezet megalakulása előtt nagyon szomorú tapasztalataink valának. Volt olyan esztendő, hogy öt társulat is bemerészkedett Verseczre. Rendszeren a Magyar Nyelvterjesztő egyesület váltotta ki őket.

A mióta a szövetkezés *Jakabffy, Rónay és Pogány* főispánok lelkes utánjárásai folytán létre jött és felvirágozott, a viszonyok örövendetesen megváltoztak. Csak egy, a szerződöttetett társulat kaphat engedélyt.

Pártoljuk tehát ezt a mi társulatunkat.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ — mint a szini kerület ügyeinek helybeli intézője azon tiszteletteljes kéréssel járul városunk hazafias érzelmi közönségéhez, hogy a megérkező magyar műzsát teljes erejével, lelkesedéssel gyámolítani kegyeskedjék.

Mutassa meg ismételtén, hogy méltó arra a jó hírnévre, melyet a magyar színészet pártolásával az előző években szerzett.

Pártoljuk tehát nemzeti színésztünköt.

Igyekezünk bevonni körünkbe nem magyar ajku polgártársunkat is, hogy ők is megismerjék a nemzeti műzsát. Élvezzék a magyar szinműirodalom kincsének törül metozett igaz remekeit.

Tárcza.

Dal a datról.

Mesék tündére, száz csodás alakban;
Ez vagy te dal! ... Itt a leányka ajkán
Most fakadó, bimbózó szerelem;
Amott örök but síró sziveken:
Az elhaló, legutolsó sóhaj tán!
Most templomok felséges boltozatját
Csapdossa szárnyad szent zsolozsmaképpen;
Majd munkazajjal váltasz egy tanyát,
Vagy zörgeted a csárdák ablakát,
S jársz andalogni puszták közepében.
Most kis tilinkó hangja vagy csak,
Sövény kerítés jázmin bokra mellett,
S merengve míg hallgat leány belül:
Patyolat agyán könyökére dül,
S úgy álmodik rajtad csókot, szerelmet! ...
Majd büszke szózat, harcok viharában,
Egyszerre zugva ezrek ajakáról,
Keményre edzed a kardot, szívet:
A zászlót győzelemre úgy viszed,
S zöngesz apotheozist — a halálról!!
Ssabolcska Mihály.

Utazási emlékek.

Irtta: **Perjéssy Lajos**.

(Folytatás.)

Vonatunk gyakran haladt a sötét barna vizű Majna partjain, s közeledvén Frankfurthoz, a gyartelepek mind sűrűbben tuntek fel a látóhatáron.

Nagy átka az Németországban több folyónak, így a Majna vízének is, hogy rendkívül elszaporodott benne a hinar, az ugynevezett „vizi pestis“.

Olyan veszedelem ez, melylyel nem képes megbirkózni semmiféle emberi erő. Irtjak ugyan, de milliard számra nő és terjed A folyó vizet megbarnítja, de különösen a hajózásra nézve nagy veszedelem. Nem is közlekedhetik a Majnán más, mint lanchajó, de még annak is sokszor meggyulik a baja a hinarral.

Frankfurt óriási pályaudvarára éjfél tájban érkezünk meg, a midőn is az a kellemetlenségünk történt, hogy a felfogadott és a csomagokat szállító „droske“-ben ott feledtünk néhány köpenyegyet, kottuk vezérünk nagy köpenyegét is.

A dolgot csak akkor vettük észre, midőn agyonfaradva már kényelmesen elhelyezkedtünk a szállodában.

Mivel az én német nyelvi ismereteim valamivel többek valának, mint az utitársakéi és

mivel bizonyos tekintetben én is ludas voltam abban, hogy a köpenyegek ott feledtetek — nekem kellett mas nap felkeresnem a „porosz polczáj“-t.

Igen udvariasan fogadtak a rendőrség nagy palotájában és utasítottak a „Section-Chef“-hez. A poroszok közt bizony ritkán található kedélyes úri ember elévezettek. Midőn elmondtam, hogy miben járankozom — jó izűen kaczagott, sőt a szomszéd szobából még két más urat is beszóltott.

Nevetve beszélte el, hogy a magyar professzorok szintén csak olyanok, mint német kollegáik.

— De a „Droske“ számát csak megjegyezték?! — fordult hozzám.

Midőn látta savanyú ábrázatomat jóízű habotára fakadt.

— No persze, azt is elfeledték megnézni! Hiába... professzorok.

— Hat a kocsis milyen ábrázatú volt? fiatal-e öreg-e? Oda tudna-e vezetni a hol be szállottak?

Ezekre a kérdésekre azután már tudtam felelni.

— A köpenyegek meglesznek! a porosz bérkocsis mind becsületes... No meg itt vagyunk mi! — mondta büszke önérettel.

Oda rendelt másnap délre, de már akkor nem volt olyan jókedvű... mert bizony az elveszett dolgoknak nem volt se hire — se nyoma.

Mutassuk meg, hogy a magyar múzsa itt az ország határon is tud meleg otthont találni.

NAPI HIREK

Németh püspök bérmaútja. Németh József felsz. püspök a verseczi esperesi kerületben végzendő bérmaútjában f. hó 23-án és 24-én fog városunkban megjelenni és körülbelül 2000 gyermeket fog a bérmaút szent-ségében részesíteni. Róm. kath. egyházközségünk nagy előkészületeket tesz a püspök fogadására.

Weifert Károly polgármesterünk e hó elsején hosszabb szabadság után ismét elfoglalta hivatalát. Ez a hír bizonyára a legbensőbb örömet kelti polgármesterünk nagyszámu tisztelői és barátai körében, mert azt bizonyítja, hogy egészségi állapota teljesen megjavult, s nemes ambícióval, általánosan ismert ritka munkássággal fogja tovább vezetni városunk ügyeit.

Kinevezés. Zákó Milán Pancsova város főispánja dr. Nenadovics Lyubomir városi orvos leköszönése folytán annak helyébe dr. Alexics Szilárdot nevezte ki.

Halálozás. Egy előkelő és köztiszteletben álló verseczi családot ért tegnapelőtt nagy csapás. Teubel János magy. kir. nyug. honvédszázados, áldott szívé neje, a jó édes anya, született Lengauer Matild úrnő f. é. szeptember hó 3-án délután élete 50-ik évében hosszas és kínos szenvedés után meghalt. A boldogult hült tetemei tegnapelőtt d. u. kísértettek ki a közönség nagy részvétel mellett végső nyugaló helyére. A mély fájdalomtól megtört család talán fájó sebére némi gyógyírt abban az általános részvétben, mely felé fordul. Áldás és béke lengjenek az elhunyt hült porai felett.

Rákóczy ünnep Verseczen. Széles nagy Magyarországon a Kárpátoktól az Aldunáig mindenfelé rendeznek Rákóczy ünnepeket. Megünneplik 200 esztendő évfordulóját annak, hogy a magyar szabadság nemtöve kibontá a zászlót, melyre „Istenért és szabadságért” jelszavak voltak felírva. Temesvár, Pancsova stb. hazafias polgárai már ünnepelnek. Ünnepejünk mi versecziek is szívünk, lelkünk teljes melegevel, lelkesedésével. — Járuljunk hozzá mi is szabadsághősünk dicsőítéséhez, mert mi is részei vagyunk az általa védelmezett magyar szabadság áldásainak. Hazafias intelligenciánk körében megindult a mozgalom. Csatlakozzunk mindnyájan! Üljünk szent ünnepeket Rákóczy emlékeztetőre!

A „Verseczi Magyar Dalkör” városunk hazafias érzelmű polgárságának ezen délután kedvence, a mult csütörtökön, a Ba-

— Mikor akarnak tovább utazni?
— Reggel — Köln felé, a Rajnan — feleltem elszontyorodva.

Magához rendelt este 6 órára. Meg is jelentem hűségesen, de már éppen nem bizva, se a porosz bérkocsisok sokszor emlegetett nagy becsületességében, sem a porosz policzáj mindenhatóságában.

— Na Herr Professor — ugy-e még is csak becsületesek a kocsisok — fogadott mosolygó ábrázattal — a 737-es visszavitte a mantlikat.

Sacramentirozott azonban, csengetett, s maga elé idézett bizonyos sisakos rendőroket — midőn kijelentettem, hogy bizony a koponyegek nem kerültek vissza....

Még javában beszélgettünk, midőn két diákunk megjelent és felmondotta, hogy a szállodában csakugyan megjelent a 737-es és berakván a portásnál az elvesztett koponyeget, boraválóra sem várva — hamarosan elrobogott.

— No látja Professor uram, hogy még is becsületesek a frankfurti bérkocsisok... Ich hab Recht gehabt....

Örömmel, halásan köszöntem meg utazó társaságunk nevében a Section-Chef urnak gondos fáradozását, de a porosz bérkocsisok nagy becsületességében ma is kételkedni bátorodom

ross-Kohn szállodában lévő diszes egyleti helyiségben társas vacsorát rendezett, melyen ugy a működő, mint a pártoló tagok számosan jelentek meg. A körültekintő és ügyes vendéglős a termet csinosan feldiszipolta, minden jelen volt az egylet „motto” jával ellátott nemzeti színű jelvényt kapott. — Meleg ovációkban részesítették a megjelentek Weifert Károly polgármestert, mint az egyesület elnökét, Dr. Szórényi József ügyvezető alelnököt, Nockér Jánost, a kitűnő karmestert és a m. kir. posta és távirada tisztviselőt, kik az egylet megalakításában jelentékeny részt vettek. A vacsora minden részében kitűnő volt, nagy dicséretére a Baross vendéglő konyhájának. A működő tagok többször énekeltek nagy tetszés mellett Budinszky Aladár pompás magán énekeivel, Hirschl Ignác gyönyörű zongorajátékával, mulattaták a közönséget. Szeley Pál igaz művészettel játszott a begedün a legszebb búsló magyar nótákat, köztük Dankó Pista a feledhetlen zeneköltő remekait. — Az illusztris társaság a legjobb hangulatban, barátságos egyetértésben sokáig együtt maradt. — A „Magyar Dalkör” működő tagjai két hónapi szünetelés után ismét megkezdik az énekgyakorlatokat, erős kitartással és lelkesedéssel apolják a magyar dalt. Öszintén kívánjuk, hogy nemes törekvésüket koronázza a siker és a jó elismerése.

Magyar kir. állami főreáliskolánkban. városunk ezen egyetlen, és messze földön kitűnő hírnevű középiskolájában a mult csütörtökön fejezték be a beiratásokat és a felvételi vizsgálatok pénteken tartattak meg. — Par híján 300 tanuló iratkozott be. Sajnos, hogy a beiratásoknál minden évben felmerülő kalamitások ez idén is ismétlődtek. Az épület szűknek bizonyult, úgy hogy több tanuló — sajnos köztük versecziek is — el kellett utasítani, mert az osztályokban nincs elegendő hely. Olyan tantermekben melyek 40 növendékre voltak szánva 60-an sőt többen is szorongának. Tűrhetlen állapotok azok, melyeken a magyar közoktatásügyi kormánynak, vagy a városnak saját fiai érdekében segíteni kellene. Az épületek kibővítésére volna hely elegendő s megszabadulnának ugy a tanárok, mint a tanulók a mostani túlszűrt s így egészségtelen és czélszerűtlen kicsi tantermektől.

Közigazgatási közgyűlés Városunk közigazgatási bizottsága, rendes havi közgyűlését j. hó 12-én Szombaton fogja meg tartani.

Nemzeti színészet. Balla Kalmán kitűnő színtársulata, mint arról lapunk mai vezércikkében megemlékezünk a jövő héten bevonul városunkba. A bérlet 15 előadásra terjed. A helyarok 24, 20 és 16 korona. A bérletre előjegyzéseket elfogad ozv. Kirchner né papirkereskedése; Perjessy Lajos főreálisk. tanár a „V. M. K. E.” titkara, valamint Kömle S. színművész, Balla igazgató megbizottja.

Lapunk felelős szerkesztője két hónapi tavollet után városunkba visszaérkezett és atvette a szerkesztőség vezetését.

s az az egy bizonyos, hogy az a bakon ülő emberfia, a ki nekünk annyi sok kellemetlen órát szerzett, — megkapta a porcióját a Section Schef úrtól, — a kinek szives előzékenységeért itt, nyomtatásban is kifejezem — mint megígértük — halás köszönetünket.

Frankfurt, mely mar 1372-ben megnyerte a „freien Reichsstadt” nevet, és 1706-ban az I. Napoleon által alapított Primatialstaát fővárosa volt, a történelemben sokszor játszott nagy szerepet.

1848—49-ban ott ülésezett a német parlament. 1871-ben ott kötötték meg a békét.

Frankfurt az utolsó évtizedekben rohamosan emelkedett. Kereskedelme, kulturális intézményei Németország egyik legjelentősebb városává teszik.

Legnevezetesebb a Römer, Goethe szülőháza, a borse épülete stb. A frankfurti dóm, mint a német császárok és királyok régi koronázási helye ritka szép góth templom.

Frankfurtban is sok szép szobrot (Gutenberg, Goethe, Schiller I. Vilmos lovasszobra), nyilvános kutat láttunk. Rendkívül érdekes a régi zsidóvárosrész a Rothschildok ósrégi házával.

Világhírű műrekek Dannekernek 1814-ben készült, leopárdon ülő Ariadne márványszobra, mely külön épületben van a Behmannfele múzeumban elhelyezve. Kisebbitett

Törvényhatósági közgyűlés. Városunk törvényhatósága rendes havi közgyűlését aug. 31-én, a mult hetfőn tartotta meg Bajsa i Zákó Milán főispán elnöke alatt. A közgyűlés elején Dr. Haag Aladár interpelláció alakjában méltó felhaborodásának ad kifejezést azon eljárás felett, hogy a távolléte alatt fogyasztott villamos áram díjáért 11 koronáért, midőn nyári üdüléséből visszatért, a város exekválni akarta. Helyettes polgármester azon válaszáat, hogy az a sajnálatos molesztáció csak tévedés folytán történhetett meg, mind az interpelláló, mind pedig a közgyűlés tudomásul vette. — Kitzinger, Petrovits és Rottler városatyák ezután Szekeres Zoltán főkapitányt támadták meg azért, hogy az utóbbi időben két titkos rendőrt alkalmazott — Polgármester ezen ügyre vonatkozólag elbadja, hogy annak a két titkos rendőrnök az alkalmazása tulajdonképpen a tanács tudtával és beleegyezésével történt. Rottler F. t. h. b. tag azzal is vádolja a főkapitányt, hogy állítólag a hivatalos órákat nem tartja meg, az ezérlat végrehajtásánál szabálytalanságokat követett volna el. A jelenleg szabadságon lévő főkapitány felhivatik, hogy ezen ügyekben jelentést tegyen. — Megbizatik a rendőrkapitányság uzal is, hogy bent a városban lévő 7 dísznőhizaldában ne engedje meg többnek, mint 8—8 dísznőnek hizlalását. — Köszl S. azt kívánja hogy az utczak seprésénél a gazdasági hivatal nagyobb erélyvel gyakorolja az ellenőrzést. Dr. Haag Aladár sürgeti a három futó utcza kiközvetésének minél előbi megkezdését. — Deák Ferencz születésének 100 ik évfordulóján Budapest fő és székváros által rendezett ünnepségeken a város képviselével a polgármester vagy helyettese bizatik meg, s felkéri a város Seemayer János orsz. gyűl. képviselőt, hogy a küldöttséghez csatlakozni sziveskedjék. — A Pilz E. elhalalozásával üresedésbe jött árvaszéki jegyzői állásra a pályázatot jelenleg nem írják ki, az állást csak majd a deczemberben megejtendő általános tisztújításon töltik be. — Kulonben is Zákó főispánunk Mikler Gusztav hely. ügyvédet meg bizta már a nevezett hivatali teendők végzésével. — A Singerfele varrógép részvénytársaság, mely kiállításunk alkalmával nagy csomó gépet állított ki és ugyancsak sok penzt besepert — azt kéri, hogy engedje el neki a város a villamos erő használatáért fizetendő díjat. A közgyűlés nagyon helyesen elutasította a kérelmet. — A csakóvari magy. kir. állami földműves iskolánál lévő alapítványi helyet Friese Jozsefnek adományozta a város. — A Temes-Bega vizszabályzó társulat azon ajánlatat, hogy a verseczi kis rét érdekeltjei lépjenek ki a tarsulattól — a városi mérnoki hivatal jól indokolt jelentése folytán nem fogadta el a város. Matzer Jakab árvaszéki előadónak 3 havi; Stillmungs M. rendőr alkapitánynak négy beti; Argeny Ferencz irodatisztnak szintén négy heti szabadságot adott a közgyűlés.

Tanulmány út. Szőlőtermelőink közül közel 100-an ma délelőtt 11 órakor indulnak az Arad Hegyaljára, hogy az ottani hirneves

másolatát, fényképeit majd minden idegen látogató megvásárolja.

Diákjaink sokat mulattak azon, hogy úgy Frankfurtban, mint Nürnbergben s a többi németországi városokban a kéményseprők kürtök kalapban és bicziklin járnak.

Feltűnt az is előttünk, hogy mily nagy előszeretettel és ügyesen használják fel a kutyákat — kézi kocsiknál és apróbb járműveknél — a teherhordásra.

A nem nagy, de rendkívül izmos és erős kutyák a közönségesnél jóval nagyobb kerekkel bíró kézi kocsik alatt húzzák a terhet.

A kocsi hátulján megerősített két vaskampóba van beakasztva a hamjuk. Az esőtől, a a naptól megvédi őket a kocsi dereka

A mint valamely ház előtt megáll a mérsáros, hentes vagy pek stb. legény kocsija, a kutya vezetője a hűségesebnek azonnal oda lök a kocsi alá egy pokróczot, melyen az okos állat azonnal elhelyezkedik, és ha eltávozik a gazdája, hűségesen őrzi a kocsi tartalmát.

Jaj annak az idegennek a ki ilyenkor a kocsiról le akar venni valamit.

A boulevardokon több kettős kutya fogatot is láttunk. Kis fiúk és leányok utca a kocsikban, éppen úgy hajtották a kutyákat, mint nálunk a ponykat szokták. —

(Folytatása következik.)

szőlőművelést tanulmányozzák. Az azon vidéken fekvő állami szőlészeti intézmények vezetőségei nagy szíveséggel gondoskodnak arról, hogy gazdink ne csak jól érezzék magukat, hanem ismereteiket is kellőleg gyarapíthassák.

Szőlő és gyümölcskiállítás lesz f. hó 14-én a „Szőlővenyigéhez” címzett vendéglő helyiségeiben. A kiállítandó tárgyakat f. hó 13-án este 6 óráig kell a nevezett helyen átadni.

Az első állami református templom. Szép ünnepség volt a múlt vasárnap a Temesvár mellett lévő Vadaszrdő községben, a melyet Ujszentesnek is neveznek, mert a lakosság tulnyomó része szentesi telepekből áll. Az 1893. évben ugyanis 1400 ember települt át Szentesről a kincstár tulajdonát képező Vadaszrdő-re. Azóta a község egyre fejlődik, új telepek mentek és valóságos nagyközséggé lett. A telep még mindig a kincstár tulajdona s a telepek évi részletekben törlesztik a föld vételárát. Most annyira megsaporodott a lakosság, amely egy ember kivételével református vallású, hogy az állam templomot építtetett a saját költségén. Ez az első állami templom Magyarországon. A szép, diszes imaház már teljesen készen áll és vasárnap szentelték föl nagy ünnepség keretében. Szentesről, Temesvárról és Temes megye több községéből számonosan mentek a felszentelési aktus megtekintésére. Szentesről odautazott Fuó Zoltán ref. lelkész. Balogh János főgondnok és Joó Karoly kántor; továbbá Gyuláról Dombi Lajos békésbányai esperes is. Ezek valamennyien résztvettek a felszentelési ünnepségben, amelyen nagy lakoma követett.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara. a magyar nyelv érdekében felhívást intéz kerülete üzletvilágához. A kamara ugyanis saját hivatalos gyakorlata, de épügy más hatóságok vonatkozó közlései során sajnálattal tapasztalja, hogy a Délvidék üzletvilágának nagy része üzletvitelében és levelezéseiben, valamint a hatóságokhoz és testületekhez intézett beadványaiban nem érvényesíti kellőképp a magyar nyelvet. Epp oly szembetűnő az idegen nyelvű czégtáblák alkalmazása. Délmagyarország városaiban még sűrűn láthatók a nem magyar feliratu czimttáblák, a mi annál helytelenebb, mert úgy a külföldi, mint a honi látogató nép e külső megnyilatkozás alapján vél, a helyi viszonyok tekintetében mérvadó következtetést vonhatni. Egy másik jelenség, hogy kereskedő czégeinknek tetemes része, kivált a régiék — német czégyegyzéssel bírnak. Ez nemcsak visszás, de az illető magánérdeke szempontjából is hátrányos állapot, mely a törvényszékhez benyújtandó egyszerű kérvény által rövidesen megszüntethető. A temesvári kereskedelmi és iparkamara világos tudatában a kerületbeli kereskedő és iparosztály minden kétségen felül álló hazafiságának, bizalomteljesen keresi meg kerülete üzletvilágának mindkét osztályát, hogy a magyarosodás hazafias feladatát előmozdítandó, legalább belföldi üzletforgalmukban és hivatalos beadványaiban a magyar nyelvet honosítsák meg. Azon üzletek és czégeket pedig, melyek czimttáblájukban az állam nyelvét eddig mellőzték, azagy kellően kifejezésre nem juttatják, valamint azokat is, a melyek czége csupán németül van bejegyezve fel hívja a kereskedelmi és iparkamara, hogy a megfelelő változást már saját reputációjuk, de nemkülönben a kerületi kereskedelem hírneve érdekében mielőbb vigyék keresztül.

Kisiparosok által eszközözendő szállítások. A közös hadügyminisztérium bankcsokot, rendes csizmát és különféle bőrfelszerelési cikkeket, nevezetesen: tolténytáskákat, szijákat, kardkötőket stb. melyek az 1904. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fentartott hányad $\frac{1}{4}$ részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni. Az 1 korona bélyeggel ellátott ajánlatok Temes, Torontál és Krasso-Szorény vármegyei iparosok részéről a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál f. hó október hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be, a hol is az ajánlati minta valamint a szállítandó cikkekéről és szállítási arakról szóló jegyzék betekinthező. E helyütt a kamara a nyergeseket és szijgyártókat külön is figyelmezteti, hogy az összes szijneműk szállítására, tehát olyanokéra is pályázzanak, melyeknél kevesebb nyereség érhető el, mert különben a szállításban nem lesznek részesíthetők.

Zarándoklás Rákóczi sirjához Konstantinápolyba! II. Rákóczi Ferenc és szabadságharcza emlékeztetének ünneplésétől

zeng az ország Kárpátoktól az Adriáig. Dicsőítjük a magyar szabadság legeszményibb vezérlő fejedelmének a világtörténelemben páratlan nemes jellemét; kiállítást rendeztünk a daliás kurucz korszak ereklyeiből; szobrot emelünk nemzeti eszményképünknek; törvénycikkben óhajtjuk megörökíteni hazánk és nemzetünk megmentése körül szerzett elévülhetlen érdemeit. De érezzük, hogy mindezzel nem róvtuk le a hála és kegyelet adóját Rákóczi emléke iránt. A nemzeti ünneplés teljességéből hiányzik valami: a legmagasztosabb kegyelet-nyilvánítás, — és sóhajtásunk elszáll messze keletre, hol a dicső szabadsághős és vértanu-társai idegen földben porladoznak. „Megújulnak a nemes magyar nemzet régi sebei” és felülül a nemzet régi hő kivánsága, hogy a szentelt hamvak haza hozásának és nemzeti pantheonban őriztetésének. De mig ez beteljesedik: Rákóczi konstantinápolyi sirja legyen a magyar nemzet bucsujáró helye. A szabadságharcz emlékünnep mindenfelől kegyeletes vagyakozást kell a honfiszvegekben elzárándokolni a szentelt hamvakhoz, hogy ott ihletet és új erőt merítsünk nemzeti eszméinkért folytatott küzdelmeinkre, s hogy sirja fölött imát rebejünk a legdicsőbb szabadsághős nemes lelke dicső eszméinek teljeseáéért. Ezen országszerzte ezert óhaj megvalósítása végett f. é. október elején nemzeti zarándoklatot rendezünk Konstantinápolyba, hol a lazaristák galatai templomában a magasztos lelkű Zrínyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc és fia József, valamint gróf Bercsenyi Miklósné, gróf Csáky Krisztina stb. alusszák örök álmukat. Fei akarjuk keresni a közeli Kis Ázsiában Thököly Imrénének, a „kurucz király”-nak és Guyon Richard-nak, az 1848/48-iki szabadságharcz hős tábornokának sírját s elzárándokolni kívánunk Rodostoba, Rákóczi és bujdosó társai utolsó kalvariájához, a nagy Bercsenyi és a hű Eszterhazy Antal, Sibrik Miklós stb. sírjaihoz. Megnézzük Konstantinápolyban a keleti tündérmesékre emlékeztető csodás műemlékeit s köszönetet mondunk a török szultannak és Torokországnak nemzeti hőseink iránt tanusított nagylelkűségükért. A kik a Rákóczi dicső szellemének szentelendő nemzeti zarándoklatban részt ohajtanak venni: jelentkezzenek az előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Kishid-u. 4), ahonnan részletes tervrajzot kaphatnak.

Pángermán fészkelődés. Megbotránkoztató eset hírt jelentettek Pancsováról. E szerint az ottani egyetemi ifjuság Rákóczi unnepet rendez s erre meghívta a Pancsovan tartozkodó összes egyetemi ifjakat. Azoknak pángermán része egyik pancsovai német lapban nyilatkozott, hogy az unnepen érzelmeik miatt nem vehetnek részt. Ezeknek a fellépése a pancsovai németiség körében meglehetősen visszatetszést szült. E hírről kapcsolatban közöljük Wlassits Tibornak, közoktatási miniszterünk fiamak és a főiskolai ifjuság hivatott vezérének levelet, mely alaposan hozzá szól a német nemzeti főiskolai hallgatók és egyetemiek közti viszonyhoz. A levél a következő:

„A napokban kelt szárnyra az a szinte hihetetlen látszó hír, hogy valami Luntz Viktor nevű úr a „Donau-Temes Bote” című lapban bizonyos német nemzeti főiskolai hallgatók nevében nyilatkozik, hogy a szeptember 6-iki pancsovai Rákóczi unnepeken testületileg nem vesznek részt. Ez a jelentéktelennek látszó hír, — amely azonban előttem mesének tűnt föl — irtozatos bajokat fed föl. Hát uram Istenem már ott volnánk? Hát már minálunk is affele osztrak állapotok allnak be? Mert istenücs, nem kíváncsi senki sem arra, hogy Luntz technikus ur és becses társai részt vesznek-e a Rákóczi-ünnepeken. Az a Rákóczi-ünnepe a tiszta hazafiság megszentelt ünnepe s nincs szükségünk ott holmi Luntz fele unneprontokra.

Ámde arra már igazán kíváncsiak vagyunk, hogy létezik-e ez a Luntz ur által teleplezett „német nemzeti főiskolai hallgató-ság” s ha létezik, hol létezik, melyik főiskolán és miota? Lehetséges-e hogy a Kornok és Cramerek államveszélyes, eszeveszett tanai már egyetemi ifjuságunkban is ennyire elterjedtek?

Mert vagy Luntz ur bolondult meg és ez a bizonyos német nemzeti ifjuság csak az ő agyréme, vagy tényleg létezik egy ilyen titkos pángermán liga a magyar ifjuság művelésére szent főiskolákban, a melyről Luntz ur most eléggé ügyetlenül feltedi a leplet. De a dolog nem maradhat annyiban. Állam és nemzetellenes tanokat sehol a világon főiskolákon sem hirdetni, sem vallani nem engednek. Nekünk

sem szabad tünnünk. Amint a Korn Arthurokat, Cramer Alvinokat kiközösítettük, kidobtuk magunkból, akként kell a Luntz-féle pángermán vértanúnak készülő ficsúrokkal is elbanni. Mert ha már ilyen német nemzeti főiskolai hallgatókból álló liga fennállott. — amit az Isten ne adjon. — rettenetes mulasztás, helyrehozhatlan hiba terheli egyetemünket s azt a hibát kiközösíteni csak a legerélyesebb, legkegyetlenebb eljárással tehet. Ilyen infámis urakkal, nemzetellenes, államellenes agitátorokkal szemben a legkegyetlenebb eljárásnak is helye van.

És most tűnik ki, — ez az eset is bizonyítja — hogy a magyar diákságnak első, legszentebb kötelessége a nemzetiségekkel való erélyes küzdelem felvétele; de mielőbbi felvétele — amint azt mindenkor is hirdetem. Valahogy el ne késünk. Már nagyon elmérgesedtek a viszonyok. Tegyük félre minden kicsinyeskedést, ne üldözzé magyar a magyart, fogjunk kezét, a legnagyobb ellenségeink, a mi vérünkön hízalt, a mi testünkön élőködő, országunk különböző vidékein valóságos hazarontást és néprablást végző nemzetiségek ellen.

Első sorban azonban, mi ifjuság, követeljük a világosságot, kiderítését ennek a gyalázatos esetnek. Ne tőrjünk magunk közt egy percre sem az ilyen gázt és vessük ki magunkból — ha kell — erőszakkal.

A pancsovai eset közös gyalázata marad az ország minden főiskolai hallgatójának, ha felső hatóságaink erélyes vizsgálattal és nyomozással nem vetnek fényt erre a titokzatos, de mélyen elszomorító esetre.

Ennek az ügynek felderítése, a nemzet ifjusága becsületének kérdése. Ennek az ügynek mielőbbi teljes feldcritését kéri és követeli az egész magyar ifjuság. **Wlassits Tibor.**

Vendéglősök kongresszusa Temesvárott. Alig zajlott le az orsz. dalünnepély, ismét vendéglátásra készül Temesvár vendégszerető közönsége. A magyar vendéglősök országos szövetsége, Temesvárott szeptember 9—11-ike között tartja meg harmadik rendes évi közgyűlést, melyre az előkészületek lázasan folynak és az érdeklődés után itélve közel ötszáz vendég érkezik ez alkalomra Temesvárra. A rendezőség szept. 11-én kirándulást is tervezett az Aldunara, melyre nem szövetségi tagok is jelentkezhetnek a fogadóbizottság irodájában Lonovics utca 5 sz. alatt

Magyar nyelvű feliratok. Elégge nem dicsérhető határozatot hozott a napokban Vágszered város képviselőtestülete. Egy hazafias indítvány alapján ugyanis kimondották, hogy az összes idegen nyelvű czégtáblák és feliratok egy fél éven belül eltávolítandók és kizárólag magyar nyelvűekkel helyettesítendők. Mi verszaziek nagyon örülnénk, ha legalább a magyar felírás is szerepelne a német és szerb felírású czégtáblakon, de hat e tekintetben mi nagyon, de nagyon eimaradtunk. Ritka a magyar felírás, mint a fehér hollo.

Hajózási menetrend. A magyar folyam és tengerhajózási társulat tudatja, hogy további intézkedésig Bázsiástól Orsovára minden vasárnap, kedden és pénteken indít hajót d. e. 10 órakor. Bázsiástól Belgrád felé minden csütörtökön, szombaton és hétfőn megy a hajó és pedig d. u. 2 óra 30 perczkor.

Kornélia-fürdő. A mindenféle komforttal bíró Adler-fele fürdőben a gőz- és kádfürdő órák a következőleg osztattak be: Gőz fürdő nők számára: Minden hétfőn d. e. 9—12 óráig, a többi napokon reggel 7—9 óráig Férfiaknak: Hétfőn 7—9-ig, a többi napokon 9—12-ig. Kád fürdő k mindennap kaphatók reggeli 9 órától esti 7 óráig.

Szerkesztői levelezés.

Dr. K. J. Temesvár. Megkapták már a jól megérdemelt leczkét a fővárosi lapoktól, kár lenne többé foglalkozni velük. Nem érdemesek reá.

Árpád asztaltársaság. Becses és megtisztelő levelük csak most jutott kezemhez. Ott láltam meg a távollétem alatt érkezett lapok tömkelegében. Bátorító szavaik, meleg ragaszkodásukért fogadják igaz szívből eredő köszönetemet és hálámat. A méltatlan támadásokra el voltam készülve, és nyugodt szívvel viseltem és visem el azokat. Csak kötelességemet teljesítettem, nem bántottam senkit, csak az elvetés a magyar nyelv jogát védelmeztem. Helyemben más is éppen úgy megtette volna azokat: Mert az idő elkövetkezett — Körülbelül 100 diák és több professzor társaságában valószínűleg még e hónap folyamán odaérkezem, hogy élőszóval is kifejezzem benső, igaz köszönetemet.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1903. május hó 1-től.
Fehértemplomból érkeznek:
 4:46 reggel, 7:06 d. e. 11:13 délbén, 5:46 este.
Temesvár felé indul:
 4:51 reggel, 7:16 d. e.* 11:18 délbén, 5:56 este
Temesvárról érkeznek:
 8:08 reggel, 12:17 délbén** 4:33 d. u. 10:21 este.
Fehértemplom felé indul:
 8:18 reggel, 12:32 délbén, 4:43 d. u. 10:29 este
Becskerekéről érkeznek:
 8:03 délelőtt, 9:49 este.
Becskerek felé indul:
 5:05 reggel, 1:55 délután.
Pancsováról érkeznek:
 6:57 reggel, 5:40 délután.
Pancsova felé indul:
 8:50 reggel, 6:20 este.
Lugosról érkeznek:
 8:13 reggel, 5:48 este.
Lugos felé indul:
 3:15 reggel, 1:05 délbén.

Budapestre beérnek a Verseczről direkt összekötöttésű vonatok 1:25 d. u. 7:40 este 7:15 reggel Budapestről indul és Verseczre direct összekötöttése van este 7 óra, este 10:10 (uj), reggel 8.15, d. u. 2.30.

*) Uj vonat. Csatlakozik Temesvárott a Budapest-felé induló személyvonathoz.

**) Csatlakozik a Lugos és Nagybecskerek felé induló személyvonathoz.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatra méltóbb csodaorvosság, mely megemelt ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kika fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők.

2 sz. — kam. 1903.

Hirdetmény.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara verseczi választó alkerületének 4 kereskedő és 4 iparos tagjának választására a határnap 1903. évi szeptember hó 20-ik napjára tüzetik ki, választási helyiségül az iparosok részére Versecz városházának nagy ülésterme (I. em. 16. sz. ajtó) a kereskedők részére pedig nagyterem mellett lévő helyiség (I. em. 17. sz. ajtó) jelöltetik meg.

Erről a választók értesítettek azon megjegyzéssel, hogy a szavazás a 19223/868 sz. miniszteri rendelet 11. §-a értelmében eszközöltetik és a fenti napon délelőtt 8 órakor veszi kezdetét. A központi bizottságnak Verseczen 1903. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből.

Caiman Pál, elnök.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más idegbajokban szenved, kérje azon füzetet, melyet ingyen és bérmentve küld meg. **Schwaben** gyógyszerár, Frankfurt a. M.



Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

Órák,

arany-, ezüst- és hangszer-cikkekből.

Konrád János

óragyáros és kiviteli üzlet

BRÜX 295 sz. (Csehország.)

6508. sz. — 1903.

Hirdetmény.

A városi rendőrségnek 1904. évben szükséges egyenruha szállításának biztosítására f. é. szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor a gazdasági hivatalban nyilvános árlejtés fog tartatni.

A szükséglet következő:

1. altiszti sapka 10 drb., 2. világos kék sapka 36 drb., 3. Téli sapka 36 drb., 4. lovassági köpeny bársony gallérral 5 drb., 5. lovassági köpeny posztó gallérral 5 drb., 6. gyalogsági köpeny 81 drb., 7. Mente 10 darab őrmesteri s a huszáré ezüst zsinorral, 8. atilla 41 darab őrmesteri s a huszáré ezüst zsinorral, 9. zubony 41 drb., 10. világos kék nadrág 41 drb. (5 finom), 11. vászon nadrág 41 drb. (5 finom), 12. mellény 41 drb. (5 finom), 13. nyakravaló 41 drb., 14. kardbojt 10 drb. (3 ezüst, 7 selyem), 15. bőrkesztyű 5 pár, 16. sarkantyú 9 pár 1 őrmesteri nikellezett.

Az árverésen résztvevők kötelesek a 4000 koronára előirányzott kikiáltása árának 10% készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árlejtést vezető kezéhez bnatpénzként letenni.

Az előirt bnatpénzel ellátott írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig a polgármesteri hivatalnál nyujtandók be.

Az ajánlattevők kötelesek szövetmintákat bemutatni, hogy azok a szállítás odaítélésénél megbíráhatók legyenek.

Az árlejtési feltételek és a szövetminták a városi gazdasági hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Versecz város tanácsának 1903. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből.

polgármester szabadságon:
Szekeres rendőrfőkapitány.



Thierry A. gyógyszerész csodabalsamja

a legjobb diätetikus háziszser.

Emészteti zavarok, gyengeség, émelygőség, gyomorégés, felfuvódás stb. ellen, köhögéscillapító, göresszüntető, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplaüveg ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. **Thierry A. gyógyszerész** a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. »Csak az itt feltüntetett védjeggyel valódi.« Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön? mikor mindenféle sebtől, ha még oly régi keletű is könnyen, fájdalom nélkül megszabadulhat, operáció sem kell, ha **Thierry gyógyszerész** egyedül valódi

Centifolium-kenőcsét

nevezett csodabalsam-ját használja, melylyel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontvevesedést s nemrég egy 22 éves, nehéz rákféle betegséget teljesen meggyógyítottak.

Schutzengel-Apotheke



des A. THIERRY in Pregrada.

A valódi centifolium-kenőcsét alkalmazható a gyermekgyógyászat rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedésénél, a tej elapadásánál, az orbánczok esetében, továbbá mindenféle régi sebek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak, s csontvevesedéseknél, vágás, szúrás, lővés és ütés által előidezett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szalka, homok, tövis, seret stb. eltávolításánál mindenféle dagaszt, kinövés, képződés, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömfereg, körömgüles, a lábuk járásközben történt kisebesülése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdagaszt, meggyült vér, fulzúgás stb. stb. esetében. Két adagnál kevesebb nem szállítatik; a szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással postai szállítási díjjal együtt 3 koroná 50 filler. **Számos bizonyítvány rendelkezésre áll.** Arra kérék mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vérsétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (A.) gyógytára az „Órangyalhoz” Pregradában,** égetve. Minden tégely használati utasításba van csomagolva. Valódi Centifolium-kenőcsöm utánzóit a vezetőervey értelmében üldöztemek, valamint a hamisítvány elárúsítóit is. Egyedül kapható:

Thierry A. Védangyal-gyógyszertára Pregradában, Rohitsch Sauerbrunn mellett.

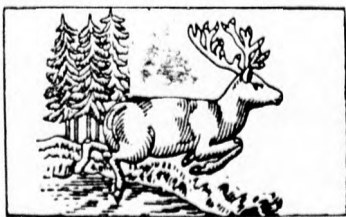
Központi raktár Budapesten: Török J., Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brády C. gyógyszerészében.

Schicht-szappan

jegyek:

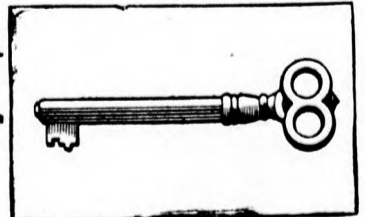
„szarvas”

„kulcs”



Legjobb, legkiadósabb, és azért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.



Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht” nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.